

POWIAT
KIELECKI

Świętokrzyskie Centrum
Matki i Noworodka
Szpital Specjalistyczny w Kielcach

**RAPORT O SYTUACJI
EKONOMICZNO - FINANSOWEJ**

ŚWIĘTOKRZYSKIEGO CENTRUM MATKI I NOWORODKA
SZPITAL SPECJALISTYCZNY W KIELCACH

ZA ROK 2022

Wprowadzenie

Art. 53a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991) zobowiązuje kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej do sporządzenia i przekazania podmiotowi tworzącemu raportu o sytuacji ekonomiczno-finansowej zakładu w terminie do dnia 31 maja 2023 r. Niniejszy raport składa się z trzech podstawowych elementów:

- **analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej** za 2022 rok
- **prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej** na lata 2023-2025 wraz z opisem założeń,
- **informacji o istotnych zdarzeniach** mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Analiza i prognoza opierają się na wskaźnikach ekonomiczno-finansowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 832).

Przedmiotem działalności Świętokrzyskiego Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach, zgodnie ze statutem, jest świadczenie usług leczniczo zapobiegawczych w zakresie przewidzianym dla szpitali o profilu położniczo-ginekologicznym z całodobowymi świadczeniami zdrowotnymi dla matki i dziecka, jak również w zakresie przewidzianym dla lecznictwa otwartego w specjalistycznych poradniach przyszpitalnych.

Szpital realizuje swoje zadania dotyczące m.in.:

- lecznictwa zamkniętego – 3 oddziały szpitalne liczące 146 łóżek
- lecznictwa ambulatoryjnego – 6 poradni przyszpitalnych
- badań diagnostycznych
- programów profilaktyki i promocji zdrowia.

Na dzień 31.12.2022 r. zatrudnienie wyniosło 330,45 etaty, w tym 9 osób zatrudnionych było na zastępstwo. W stosunku do stanu na koniec 2021 r. zatrudnienie zmniejszyło się o 18,74 etaty.

1. Analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej za rok 2022

Rok 2022 Szpital zakończył stratą netto w wysokości -3.368.463,04 zł. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji finansowej jednostki oraz kwoty poszczególnych pozycji aktywów, pasywów, przychodów i kosztów osiągniętych w roku 2022 zawiera sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 31.12.2022 r., złożone do Starostwa Powiatowego w Kielcach 30.03.2023 r.

Struktura przychodów:

Największe przychody jednostki wynikają z umów zawartych ze Świętokrzyskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ na wykonywanie świadczeń opieki zdrowotnej. Przychód ten stanowi 92,63% wszystkich przychodów naszej Placówki. Pozostałe przychody stanowią nieznaczną część przychodów Szpitala, związane są m.in. : ze świadczeniem usług medycznych innym Zakładom Opieki Zdrowotnej

i osobom fizycznym (0,48%) , refundacją przez MZ wynagrodzeń stażystów (1,33%), usługami w zakresie kształcenia (0,20%) czy otrzymanymi dotacjami (3,39%). W przychodach finansowych znalazła się również kwota 1.000.000 zł. umorzonej pożyczki, otrzymanej od Podmiotu Tworzącego na spłatę zobowiązań wymagalnych Szpitala.

Od II kwartału 2022 r. zakończył się okres częściowego ograniczenia prowadzonej działalności leczniczej spowodowanej epidemią wirusa COVID-19. Jednakże jeszcze w I kwartale 2022 r. okresowo wstrzymane były planowe zabiegi operacyjne, porody rodzinne (generujące dodatkowe przychody), komercyjne badania laboratoryjne, Szkoła Rodzenia działała w formie on-line, co bezsprzecznie wywarło wpływ na sytuację finansową Szpitala.

Należy podkreślić, że NFZ, który jest głównym płatnikiem usług medycznych, za okres ostatnich lat nadal utrzymuje niezmienną stawkę za procedury z zakresu położnictwa (które stanowią ok. 40% udzielanych przez Szpital świadczeń) w wysokości 19 groszy za punkt niższej niż we wszystkich innych rodzajach świadczeń. Przy ilości wykonanych punktów na poziomie 14 milionów w tym zakresie za rok 2022 stanowi to stratę dla Szpitala w wysokości ponad 2.600.000 zł. Sytuacja ta nie ma żadnego uzasadnienia merytorycznego, a od lat płatnik informuje nas, iż prace nad zmianą wyceny punktu trwają. Dla porównania wszystkie świadczenia ryczałtowe takie jak chirurgia, interna, geriatrya itd. wycenione są o 19 groszy za punkt więcej.

Jeśli by nie pomoc Podmiotu Tworzącego czyli Starostwa Powiatowego w Kielcach, sytuacja finansowa placówki była by zdecydowanie gorsza.

Struktura kosztów:

Największe koszty jednostki to koszty osobowe w tym:

- wynagrodzenia – 49,42%
- pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy) - 8,80%
- dyżury medyczne- 12,99 %
- odpis na ZFŚS- 0,98%
- szkolenia, odzież robocza i inne świadczenia na rzecz pracowników – 0,13%
- rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe -1,50%

Stanowią one ponad 73,82% wszystkich kosztów Szpitala. Jednakże głównym zasobem jednostki, która jest Szpitalem z III najwyższym poziomem referencyjnym jest kapitał ludzki – wysoko wykwalifikowany personel medyczny. Wartość tych kosztów rośnie najszybciej w strukturze wszystkich obciążeń jednostki. Należy dodać, iż ilość zatrudnionego personelu medycznego w poszczególnych komórkach organizacyjnych regulują stosowne przepisy, do których Szpital musi się stosować.

Zużycie materiałów stanowi w strukturze całości kosztów 9,68% , z czego największą pozycją są leki (2,72%), materiały medyczne (4,75%), energia elektryczna (0,87%), gaz do ogrzewania (0,39%).

Usługi obce stanowią 23,38% wszystkich kosztów szpitala. Największymi kosztami w tym rodzaju są: procedury medyczne wykonywane przez jednostki zewnętrzne- badania laboratoryjne i konsultacje medyczne (5,76%) oraz dyżury kontraktowe lekarzy (12,99%).

Koszty żywienia pacjentów to 1,17% całości kosztów, usługi pralnicze 0,71%, konserwacja i naprawa sprzętu 0,30%.

Z pozostałych kosztów największą pozycję stanowi amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (4,35%), ubezpieczenie szpitala (0,67%).

Stan należności i zobowiązań:

Na dzień 31.12.2022 r. roku należności krótkoterminowe netto zaprezentowane w bilansie wynosiły **5.814.343,42 zł**. Główną pozycję stanowią należności z tytułu dostaw i usług , a największym dłużnikiem był Narodowy Fundusz Zdrowia (4.510.816,54 zł).

Wartość brutto należności krótkoterminowych z tytułu dostaw towarów i usług na dn. 31.12.2022 r. wyniosła 5.119.940,80 zł. Utworzony w latach poprzednich odpis aktualizujący na należności , których otrzymanie jest wątpliwe na kwotę 3.749,99 zł - NZOZ Centrum Usług został rozwiązany ze względu na spłacenie pełnej kwoty. Łączna kwota odpisów aktualizujących należności wynosi 600.450,30 zł. – dotyczy należności od firmy Grupa 3J S.A w upadłości likwidacyjnej. Należności wymagalne wyniosły 5.055,70 zł.

Szpital nie posiada zobowiązań długoterminowych. Zobowiązania krótkoterminowe wyniosły na dzień bilansowy 7.792.619,82 w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług to kwota 2.969.240,19 zł. , zobowiązania z tyt. zakupu środków trwałych 143.535,76 zł. Pozostałe zobowiązania z tyt. wynagrodzeń, podatków, składek ZUS, związane są z księgowaniem wypłaty wynagrodzeń w terminach do dn. 10 następnego miesiąca po okresie rozliczeniowym.

Zobowiązania wymagalne dotyczą tylko dostawców towarów i usług i wyniosły na dn. 31.12.2022 r. 969.380,33 zł.

Szpital nie posiada zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

W oparciu o dane zawarte w w/w sprawozdaniu finansowym za rok 2022 Szpital osiągnął następujące wskaźniki finansowe:

Tabela podsumowująca wyniki oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej			
Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika	Ocena
1.Wskaźniki zyskowności	1.wskaźnik zyskowności netto (%)	-5,878	0
	2.wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	-7,818	0
	3. wskaźnik zyskowności aktywów (%)	-8,398	0
1. Razem:			0
2.Wskaźniki płynności	1.wskaźnik bieżącej płynności	1,17	8
	2.wskaźnik szybkiej płynności	1,08	13
2. Razem:			21
3.Wskaźniki efektywności	1.wskaźnik rotacji należności (w dniach)	30,87	3
	2.wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	17,33	7
3. Razem:			10
4.Wskaźniki zadłużenia	1.wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	31,14	10
	2. wskaźnik wypłacalności	1,67	6
4.Razem			16
Łączna wartość punktów			47

W wyniku analizy wskaźników sporządzonej na podstawie sprawozdania finansowego za rok 2022, przy zastosowaniu metody punktowej uzyskano 47 punktów ,co stanowi 67,13% maksymalnej wartości liczby punktów możliwej do uzyskania i świadczy o stabilności ekonomiczno- finansowej jednostki (w roku 2021 uzyskano 56 punktów tj. 79,99%, w 2020 uzyskano 53 punkty tj. 75,71%, w roku 2019 uzyskano 62 punkty tj. 88,57%, w roku 2018 uzyskano 53 punkty, co stanowiło 75,71% wartości maksymalnej).

Wskaźniki zyskowności określają zdolność podmiotu do generowania zysków, a tym samym ekonomiczną efektywność jego działalności. Szpital zakończył rok 2022 stratą, przez co wskaźniki zyskowności uległy znacznemu pogorszeniu.

Wskaźniki płynności określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań krótkoterminowych. Wskaźnik płynności bieżącej, określający zdolność do spłaty zobowiązań krótkoterminowych poprzez upłynnienie wszystkich środków obrotowych osiągnął w 2022 r. wartość optymalną, podobnie jak wskaźnik szybkiej płynności określający zdolność

podmiotu do spłacenia zobowiązań najbardziej płynnymi aktywami tj. krótkoterminowymi należnościami i aktywami finansowymi.

Wskaźniki efektywności są to przede wszystkim wskaźniki określające szybkość z jaką w przedsiębiorstwie obracane są zapasy, należności i aktywa ogółem, oraz okres po jakim firma przeciętnie spłaca swoje zobowiązania. Wskaźnik rotacji należności określa długość cyklu oczekiwania podmiotu na uzyskane należności za świadczone usługi. Wskaźnik ten wyniósł niespełna 31 dni, co wskazuje na to, iż Szpital nie ma problemów ze ściągalnością swoich należności. Problemem jest natomiast sposób finansowania ZOZ przez Narodowy Fundusz Zdrowia, który z kilkumiesięcznym opóźnieniem realizuje płatności finansowe za tzw. świadczenia ponadlimitowe nie objęte ryczałtem i umową.

Wskaźnik rotacji zobowiązań na poziomie 17 dni określa, jaki okres jest potrzebny podmiotowi do spłacenia swoich zobowiązań krótkoterminowych. Wskaźnik ten zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego co wskazuje na to, iż Szpital potrzebuje więcej czasu na spłatę swoich zobowiązań bieżących.

Przy znacznym wzroście kosztów funkcjonowania jednostki i braku pokrycia ich poprzez finansowanie ze środków NFZ, płynność finansową udało się utrzymać na względnie dobrym poziomie niestety kosztem znacznego zmniejszenia w 2022 r. realizacji inwestycji i remontów finansowanych ze środków własnych. Jednakże na ten cel udało się pozyskać środki inwestycyjne w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego oraz dotacji z Budżetu Państwa i Podmiotu Tworzącego.

Wskaźnik zadłużenia aktywów (zadłużenia ogółem) określa udział wszystkich zobowiązań (kapitałów obcych) w finansowaniu majątku firmy. Szpital uzyskał wartość tego wskaźnika na poziomie 31,14%, co świadczy o wiarygodności firmy.

Wskaźnik wypłacalności określa wielkość funduszy obcych przypadających na jednostkę funduszu własnego. Osiągnięta wartość tj. 1,67 nie wskazuje na możliwość utraty zdolności do regulowania przez podmiot zobowiązań.

2. Prognoza sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe wraz z opisem założeń

Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach, planuje utrzymanie w latach 2023 - 2025 nie gorszych niż osiągnięte w latach poprzednich wskaźników ekonomiczno-finansowych przedstawionych w w/w raporcie. Utrzymanie ich na takim poziomie zagwarantuje jednostce prawidłowe funkcjonowanie, względnie terminowe regulowanie zobowiązań oraz utrzymanie wysokiej jakości świadczonych usług medycznych.

Aby uzyskać zakładane wskaźniki:

- wskaźnik zyskowności - powyżej 0

- wskaźnik płynności finansowej - powyżej 1,5

- wskaźnik rotacji zobowiązań - poniżej 60 dni
- wskaźnik rotacji należności - poniżej 45 dni
- wskaźnik zadłużenia – poniżej 40%
- wskaźnik wypłacalności – poniżej 0,5

Przyjęto, iż:

- Wysokość kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia ulegnie zwiększeniu w latach 2023-2025, proporcjonalnie do nakładanych na placówkę dodatkowych zadań i zobowiązań ustawowych oraz pokrycia kosztów wzrostu płac, cen leków, materiałów medycznych i usług oraz innych kosztów . Obecny poziom finansowania jest niewystarczający.
- Wartość punktu rozliczeniowego zarówno w zakresie lecznictwa zamkniętego jak i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej będzie wzrastać corocznie o realny wskaźnik inflacji co pozwoli na pokrycie wzrostu kosztów funkcjonowania placówki.
- Zaplanowane zadania inwestycyjne w zakresie poprawy infrastruktury leczniczej Centrum oraz zakup niezbędnego sprzętu i aparatury medycznej będą sfinansowane w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego oraz dotacji Budżetu Państwa i Podmiotu Tworzącego.
- łączna ilość pacjentów leczonych we wszystkich komórkach organizacyjnych Centrum będzie rosła o ok. 1,5-3% rocznie,
- Kontynuowane i rozwijane będą działania dotyczące promocji Szpitala oraz świadczonych przez niego usług, zarówno w mediach lokalnych jak i mediach społecznościowych.
- Utrzymany zostanie w pełnym zakresie wdrożony w latach poprzednich system szczegółowego monitorowania i analizy kosztów działalności jednostki.
- Nakładane na placówkę zadania ustawowe w zakresie wzrostu płac pracowników będą realnie finansowane przez Płatnika. Obecnie duża część tych kosztów została przerzucona na Szpital.

3. Informacja o istotnych zdarzeniach, które mają wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Placówka nadal posiada stabilną pozycję na rynku usług zdrowotnych w ramach swojej działalności statutowej i w bliższej perspektywie czasowej raczej brak jest medycznych zagrożeń zewnętrznych, które mogłyby mieć znaczący wpływ na pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej.

Szpital zakończył realizację trzech z czterech dużych inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, Budżetu Państwa oraz budżetu Starostwa Powiatowego w Kielcach : doposażenie Oddziału OIOM Noworodków w specjalistyczny sprzęt medyczny, utworzenie nowej Pracowni Rezonansu Magnetycznego oraz kompleksowej informatyzacji Szpitala „INPLAMED”. Ostatnie zadanie „Przebudowa Bloku Porodowo-Operacyjnego” zostanie zakończone w IV kwartale 2023 roku.

Inwestycje te pozwolą na znaczną poprawę komfortu i jakości leczenia pacjentów, co wraz z uruchomieniem dodatkowych profili świadczeń leczniczych w postaci endokrynologii ginekologicznej oraz chirurgii gruczołu piersiowego pozwoli na wykorzystanie potencjału diagnostyczno-leczniczego placówki a co za tym idzie zwiększenie jej przychodów.

Konieczność realizacji przez Szpital wprowadzonych ustaw i rozporządzeń Ministra Zdrowia dotyczących podniesienia minimalnego wynagrodzenia i wynagrodzeń pracownikom zawodów medycznych spowodowała, że dużą część kosztów tych podwyżek poniosły placówki służby zdrowia. Należy przy tym dodać, iż wprowadzone przepisy są na tyle nieprecyzyjne, że spowodowały one ogromną falę pozwów sądowych pracowników skierowanych przeciwko pracodawcy. Brak jest na chwilę obecną jednoznacznej ścieżki orzeczniczej w tym zakresie, natomiast jeśli Sądy, ze względu na taką jakość uchwalonego prawa staną po stronie pracowników, to sytuacja ta może spowodować ogromne koszty finansowe Szpitala, które nie będą możliwe do pokrycia ich z dochodów bieżących placówki.

Istnieją uzasadnione obawy, iż w przyszłości Płatnik zrekompensuje tylko częściowo koszty obowiązkowych podwyżek określonych w ustawie, co spowoduje wzrost kosztów działalności placówki.

Należy stwierdzić także, iż coroczny ustawowy wzrost minimalnego wynagrodzenia oprócz wzrostu kosztów pracy powoduje również zwiększenie kosztów usług zewnętrznych (żywienie, usługi pralnicze, wywóz śmieci itp.). Koszty te dotychczas w całości musiała pokryć jednostka.

Ponadto dużym problemem finansowym okazać się może ogromny wzrost cen towarów i usług spowodowany inflacją, a także ciągła nowelizacja aktów prawnych dotyczących procesu leczenia pacjenta, skutkująca wykonywaniem dodatkowych badań diagnostycznych, zużyciem dodatkowego sprzętu i materiałów jednorazowych, których to płatnik dotychczas nie uwzględnił w wycenie świadczeń.

Reasumując, jeśli nie wzrośnie poziom finansowania świadczeń przez płatnika czyli NFZ nie ma możliwości, aby placówka pomimo swej jak najlepszej pracy i zwiększenia zakresu udzielanych świadczeń, bilansowała się i generowała zysk jak to było w latach ubiegłych. Tak ogromny wzrost cen zakupu materiałów i usług, oraz ustawowych wynagrodzeń, musi być zrekompensowany przez realny wzrost wyceny udzielanych przez szpital świadczeń.

DYREKTOR

dr inż. Rafał Szpak